

UZUPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

KOD UCZNIĄ

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

miejsce
na naklejkę

EGZAMIN W KLASIE TRZECIEJ GIMNAZJUM

CZEŚĆ 1. JĘZYK POLSKI

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy na kolejno ponumerowanych 10 stronach są wydrukowane **22 zadania**.
2. Sprawdź, czy do arkusza jest dołączona karta odpowiedzi.
3. Brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
4. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
5. Wszystkie zadania rozwiąż długopisem lub piórem.
6. Do niektórych zadań podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Tylko jedna z nich jest poprawna. Wybierz ją i zaznacz znakiem **X**, np.:

X   B.   C.   D.

7. Jeśli się pomylisz, otocz znak **X** kółkiem i zaznacz inną odpowiedź, np.:

(X)   B.   ~~X~~   D.

8. Do niektórych zadań podane są dwie odpowiedzi:

A.   B.   albo   TAK   NIE

Tylko jedna z nich jest prawdziwa. Wybierz ją i zaznacz znakiem **X**, np.:

X   B.   albo   TAK   ~~NIE~~

9. Pozostałe zadania wykonuj zgodnie z poleceniami. Rozwiązania zadań zapisuj czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
10. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

UZUPEŁNIA ZESPÓŁ
NADZORUJĄCY

Uprawnienia ucznia do:

- dostosowania kryteriów oceniania
- nieprzenoszenia zaznaczeń na kartę

**10 KWIETNIA
2019**

**Godzina
rozpoczęcia:
11:00**

**Czas pracy:
do 135 minut**

GH-P8-192

Powodzenia!

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 1.–9.

Jack London

MARTIN EDEN

Martin Eden powrócił z morza do ojczystej Kalifornii. Wyczerpawszy cały zapas posiadanej gotówki, zaciągnął się jako majtek¹ na szkuner² odpływający na poszukiwanie zaginionego skarbu.

Martin posiadał chłonny umysł i duże zdolności. Zabraną przez niego w drogę podręcznik gramatyki został wielokrotnie przewertowany od deski do deski, aż świeży umysł Martina opanował go całkowicie. Chłopak zdawał już sobie teraz sprawę z nieprawidłowej mowy kolegów i nawykł do poprawiania i wygładzania w myśli ich językowych usterek. Ku swojej wielkiej radości zauważył, że wyculił sobie słuch w tym kierunku i wyrobił znaczne poczucie poprawności językowej. Jaskrawy błąd raził go jak dysonans³, mimo że nieraz wychodził z jego własnych ust.

Przerobiwszy porządnie całą gramatykę, Martin zabrał się do słownika. Codziennie uczył się dwudziestu nowych wyrazów. Okazało się, że wcale nie jest to łatwe, wobec czego u steru czy też na wachcie⁴ nie przestawał ćwiczyć się, powtarzając długą listę nowych brzmień i określeń. Ze zdziwieniem zauważył, że zaczyna używać czystszej angielszczyzny niż sami oficerowie, a nawet podróżujący w kabinie poszukiwacze przygód, którzy finansowali całą ekspedycję⁵, a zaliczali się do wyższych sfer towarzyskich.

¹ Majtek – dawniej członek załogi statku wykonujący na nim proste prace.

² Szkuner – statek o wielu masztach i skośnych żaglach.

³ Dysonans – rozbieżność, niezgodność.

⁴ Wachta – służba na statku.

⁵ Ekspedycja – tu: wyprawa.

Zadanie 1. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz poprawną odpowiedź.

Martin zaciągnął się na statek, ponieważ

- A. chciał nauczyć się poprawnie mówić.
- B. zamierzał powrócić do ojczyzny.
- C. marzył o zawodzie marynarza.
- D. potrzebował pieniędzy.

Zadanie 2. (0–1)

Oceń, czy zdanie jest prawdziwe. Zaznacz TAK albo NIE.

Z drugiego akapitu wynika, że Martin poprawiał głośno wypowiedzi kolegów.

TAK

NIE

Zadanie 3. (0–1)

Dokończ zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A albo B.

W tekście występuje narracja ____

pierwszoosobowa.	A
------------------	---

trzecioosobowa.	B
-----------------	---

Zadanie 4. (0–1)

Oceń, czy zdanie jest prawdziwe. Zaznacz TAK albo NIE.

Martin Eden uczył się najpierw słówek, a potem uczył się gramatyki.

TAK

NIE

Zadanie 5. (0–1)

Oceń, czy zdanie jest prawdziwe. Zaznacz TAK albo NIE.

Martin Eden miał chłonny umysł, ale słabą wolę.

TAK

NIE

Zadanie 6. (0–1)

Dokończ zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A albo B.

Aby podkreślić, że koledzy Martina wypowiadali się w nieprawidłowy sposób, użyto sformułowania ____

<i>językowe usterki.</i>	A
------------------------------	---

<i>błędy gramatyczne.</i>	B
-------------------------------	---

Zadanie 7. (0–1)

Dokończ zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A albo B.

Przewertować od deski do deski to ____

przeczytać książkę od początku do końca.	A
--	---

obejrzeć okładki książki.	B
---------------------------	---

Zadanie 8. (0–1)

Dokończ zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A albo B.

W zdaniu *Codziennie uczył się dwudziestu nowych wyrazów* podkreślony wyraz pełni funkcję ____

dopełnienia.	A
--------------	---

okolicznika.	B
--------------	---

Zadanie 9. (0–1)

Oceń, czy zdanie jest prawdziwe. Zaznacz TAK albo NIE.

Aby wyjaśnić sens wyrażenia *chłonny umysł*, należy skorzystać ze słownika ortograficznego.

TAK

NIE

Zadanie 10. (0–2)

Czy warto uczyć się języków obcych? Uzasadnij swoją odpowiedź, podając dwa argumenty.

.....

.....

.....

.....

.....

Przeczytaj wiersz i wykonaj zadania 12.–16.

Leopold Staff
CHWILA

Że mija? I cóż, że przemija?
Od tego chwila, by minęła,
Zaledwo moja, już niczyja,
Jak chmur znikome arcydzieła.

Chociaż się wszystko wiecznie zmienia
I chwila chwili nie pamięta,
Zawsze w jeziorach na przemiany
Kąpią się gwiazdy i dziewczęta.

Zadanie 12. (0–1)

Oceń, czy zdanie jest prawdziwe. Zaznacz TAK albo NIE.

Tematem wiersza jest przemijanie.

TAK

NIE

Zadanie 13. (0–1)

Oceń, czy zdanie jest prawdziwe. Zaznacz TAK albo NIE.

Postać mówiąca w wierszu ujawnia się bezpośrednio w pierwszej zwrotce.

TAK

NIE

Zadanie 14. (0–1)

Dokończ zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A albo B.

Pytania postawione na początku wiersza ____

sugerują pogodzenie się postaci mówiącej ze zmiennością chwili.	A
---	---

wyrażają żal postaci mówiącej z powodu upływu czasu.	B
--	---

Zadanie 15. (0–1)**Dokończ zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A albo B.**

W wierszu Leopolda Staffa chwila została porównana do ____

chmur.	A
--------	---

jezior.	B
---------	---

Zadanie 16. (0–1)**Dokończ zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A albo B.**W wypowiedzeniu *Zaledwo moja, już niczyja* podkreślone zaimki zestawione są na zasadzie ____

podobieństwa.	A
---------------	---

przeciwieństwa.	B
-----------------	---

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 17.–22.**JĘZYK POLSKI JEST A–E¹**

Z prof. Jerzym Bralczykiem² rozmawiał i treść rozmowy zapisał gimnazjalista Adam.

Adam: Panie Profesorze! Aż 64% Polaków uważa, że znaki *ą, ę, ż, ś, ź* są najbardziej charakterystyczną cechą języka polskiego. Jednak prawie połowa SMS-ów wysyłana jest bez ogonków i kresek. Takie są wyniki badania³. Czy sądzi Pan, że polskie znaki znikną z języka polskiego?

Prof. J. Bralczyk: Aż tak źle nie będzie. Ale dla wielu Polaków posługiwanie się tymi znakami nie wydaje się już potrzebne.

Adam: Boję się do czegoś przyznać, bo zrobi Pan pewnie kwaśną minę. Do swoich kolegów ja także piszę e-maile bez polskich znaków. Ale w e-mailu do Pana każda kreska i ogonek byłyby na swoim miejscu.

Prof. J. Bralczyk: To prawda, że w szkole i pracy bardziej dbamy o pisownię. Natomiast w kontaktach z kolegami już się tak nie staramy.

Adam: Bez *ą-ę* jest po prostu szybciej i łatwiej.

Prof. J. Bralczyk: Ja jestem zaniepokojony głównie tym, że młodzi ludzie przyzwyczaili się do takiego sposobu porozumiewania się. A polskich znaków należy używać. Ich zanik byłby ogromnym zubożeniem języka, a przez to – życia.

¹ *Język polski jest q-ę* – akcja społeczna przeprowadzona 21 lutego 2013 r. w środkach masowego przekazu, której celem było uświadomienie Polakom, jak ważne jest używanie polskich znaków w komunikacji internetowej i SMS-owej.

² Profesor Jerzy Bralczyk – polski językoznawca, specjalista w zakresie współczesnej polszczyzny.

³ Wyniki badania – tu: badanie polegające na zadawaniu wybranej grupie pytań.

Zadanie 17. (0–1)

Uzupełnij zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A albo B.

Adam rozpoczął rozmowę z profesorem od przytoczenia ___ dotyczących polskich znaków.

faktów	A
--------	---

opinii	B
--------	---

Zadanie 18. (0–1)

Oceń, czy zdanie jest prawdziwe. Zaznacz TAK albo NIE.

Z przeprowadzonego badania wynika, że prawie połowa SMS-ów wysyłanych przez Polaków nie zawiera polskich znaków.

TAK

NIE

Zadanie 19. (0–1)

Dokończ zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A albo B.

Użyty w tekście zwrot *zrobi Pan pewnie kwaśną minę* wyraża przypuszczenie, że profesor będzie ___

niecierpliwy.	A
---------------	---

niezadowolony.	B
----------------	---

Zadanie 20. (0–1)

Oceń, czy zdanie jest prawdziwe. Zaznacz TAK albo NIE.

Profesor Jerzy Bralczyk uważa, że zanik polskich znaków będzie miał wpływ na życie człowieka.

TAK

NIE

Zadanie 21. (0–1)

Dokończ zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A albo B.

W e-mailu do profesora Adam zastosowałby pisownię ____

z polskimi znakami.	A
---------------------	---

bez polskich znaków.	B
----------------------	---

Zadanie 22. (0–1)

Dokończ zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A albo B.

Szybciej i łatwiej – to formy stopnia wyższego utworzone od ____

przysłówków w stopniu równym.	A
-------------------------------	---

przymiotników w stopniu równym.	B
---------------------------------	---

